

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Rozwód I Separacja Sądowa](#) > [Luxembourg](#)

Rozwód i separacja sądowa



Autor treści:



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Po spełnieniu jakich warunków można uzyskać rozwód?

W prawie luksemburskim wyróżnia się dwie formy rozwodu, tj. rozwód za porozumieniem stron (*divorce par consentement mutuel*) i rozwód ze względu na trwały rozkład pożycia (*divorce pour rupture irrémédiable des relations conjugales*).

- Rozwód za porozumieniem stron

O rozwód za porozumieniem stron mogą wspólnie wnieść małżonkowie, którzy są zgodni, że doszło do rozpadu więzi małżeńskiej, oraz którzy zawarli porozumienie regulujące następstwa orzeczenia rozwodu.

Jeżeli małżonkowie posiadają majątek, który należy podzielić, notariusz sporządza jego spis i wycenę. Następnie małżonkowie swobodnie ustalają prawa każdego z nich do spisanego majątku. Gdy nie ma majątku do spisania udział notariusza nie jest wymagany.

Małżonkowie muszą również ustalić miejsce zamieszkania w toku postępowania rozwodowego, sytuację dzieci w toku postępowania i po jego zakończeniu, udział każdego z małżonków w wychowywaniu i utrzymaniu dzieci – przed rozwodem i po rozwodzie – a także wysokość ewentualnego świadczenia alimentacyjnego wypłacanego przez jedno z małżonków na rzecz współmałżonka w toku postępowania i po rozwodzie. Takie porozumienie sporządza na piśmie adwokat (*avocat à la Cour*) lub notariusz. Zatwierdza je sąd, który sprawdza, czy służy ono dobru dzieci i czy nie narusza w sposób nieproporcjonalny interesów jednego z małżonków. Zatwierdzone porozumienie jest integralną częścią wyroku orzekającego rozwód.

- Rozwód ze względu na trwały rozkład pożycia

O rozwód ze względu na trwały rozkład pożycia może wnieść jedno z małżonków lub – jeżeli małżonkowie zgadzają się co do konieczności rozwodu, ale nie zgadzają się co do wszystkich jego skutków – oboje małżonkowie razem.

Trwały rozkład pożycia stwierdza się, gdy małżonkowie zgadzają się co do konieczności rozwodu lub gdy jedno z małżonków podtrzymuje swój wniosek o rozwód po upływie maksymalnie trzymiesięcznego okresu do namysłu (*période de réflexion*), który można jednorazowo przedłużyć.

2 Jakie są podstawy orzeczenia rozwodu?

W prawie luksemburskim wyróżnia się dwie formy rozwodu, tj. rozwód za porozumieniem stron (*divorce par consentement mutuel*) i rozwód ze względu na trwały rozkład pożycia (*divorce pour rupture irrémédiable des relations conjugales*).

3 Jakie są skutki rozwodu w odniesieniu do:

3.1 osobistych relacji pomiędzy małżonkami (np. nazwisko)?

Małżeństwo zostaje rozwiązane na mocy orzeczenia rozwodowego. Ustają wówczas wszelkie wzajemne zobowiązania małżonków, tj. obowiązek wierności, wsparcia i pomocy.

Prawo luksemburskie stanowi, że nie można nosić innego nazwiska lub imienia niż to wpisane w akcie urodzenia: osoby, które przyjęły inne nazwisko mają więc obowiązek powrócić do nazwiska z aktu urodzenia. Zmiana stanu cywilnego, na przykład poprzez małżeństwo, nie pociąga za sobą zmiany nazwiska jednego z małżonków. Noszenie nazwiska małżonka nie jest zatem prawem nabytym. Współmałżonek musi wyrazić zgodę na używanie jego nazwiska.

Sądy luksemburskie miały okazję wypowiedzieć się na temat skutków rozwodu w odniesieniu do używanego nazwiska.

Rozwódka nie może nadal nosić nazwiska byłego męża, o ile nie uzyska jego zgody, którą może on w każdej chwili wycofać. Ponieważ prawo byłego męża do wyrażenia sprzeciwu wobec używania jego nazwiska ma charakter uznaniowy, sąd nie może zezwolić rozwódce na dalsze noszenie nazwiska męża przez czas nieokreślony w przypadku zgłoszenia przez niego sprzeciwu, nawet do celów zawodowych. Jeżeli była małżonka wypracowała dobrą reputację zawodową pod nazwiskiem swojego męża, sąd może jednak przyznać jej czas na powiadomienie klientów o zmianie nazwiska, aby uniknąć sytuacji, w której mogłaby ponieść straty ekonomiczne.

– wyrok z dnia 24 maja 2006 r., s. 33, 258.

3.2 podziału majątku małżonków?

- Orzeczenie rozwodowe powoduje rozwiązanie majątkowego ustroju małżeńskiego i podział majątku małżonków. Jeżeli małżonkowie nie zawarli umowy majątkowej małżeńskiej, podlegają oni wspólności ustawowej, tj. wspólności majątkowej ograniczonej do dorobku. Z chwilą rozwodu wspólność majątkowa ustaje. Podział majątku obejmuje dwa główne etapy:
 - po pierwsze, każdy z małżonków zachowuje majątek, który nie wchodził w skład wspólności majątkowej, o ile istnieje w naturze, a jeżeli nie istnieje – majątek, który go zastąpił;
 - po drugie, dokonuje się podziału majątku wspólnego (zarówno aktywów i pasywów). Sporządza się zestawienie składników wspólnego majątku, które przypadają na każde z małżonków.
- Jeżeli jedno z małżonków skazano prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z art. 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401bis, 402, 403, 404, 405 lub 409 [kodeksu karnego](#) (przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, zgwałcenie, umyślne spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, umyślne doprowadzenie do śmierci osoby lub spowodowanie szkody na osobie, zabójstwo, morderstwo, dzieciobójstwo i otrucie) popełnione w trakcie trwania małżeństwa przeciwko współmałżonkowi lub dziecku zamieszkującemu we wspólnym gospodarstwie domowym bądź za usiłowanie popełnienia przestępstwa przewidzianego w art. 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 lub 405 [kodeksu karnego](#) przeciwko wspomnianym osobom w trakcie trwania małżeństwa, osoba ta traci – na wniosek współmałżonka – wszelkie uzyskane od niego korzyści małżeńskie (*avantages matrimoniaux*). Małżonek, który nie popełnił przestępstwa, zachowuje natomiast korzyści uzyskane od współmałżonka, nawet jeżeli przyznano je na zasadzie wzajemności, a małżonek, który nie popełnił przestępstwa, nie odwzajemnił tych korzyści.
- Małżonek, który w trakcie trwania małżeństwa zaprzestał prowadzenia działalności zawodowej lub ją ograniczył, może zwrócić się o zaliczenie okresów ubezpieczenia z mocą wsteczną (*achat rétroactif*) w ramach powszechnego systemu ubezpieczeń emerytalnych zgodnie z warunkami i kryteriami, które określono w przepisach prawa cywilnego i w przepisach mających zastosowanie do zabezpieczenia społecznego. W tym celu, jeszcze przed wydaniem orzeczenia rozwodowego, małżonek ten może złożyć do sądu prowadzącego postępowanie rozwodowe wniosek o obliczenie kwoty odniesienia (*montant de référence*) w oparciu o różnicę między odpowiednimi dochodami małżonków w okresie, w którym wnioskujący małżonek zaprzestał prowadzenia działalności zawodowej lub ją ograniczył, o ile małżonek ten nie ukończył 65. roku życia. Zasady obliczania kwoty odniesienia określono w [rozporządzeniu Wielkiego Księcia z dnia 11 września 2018 r. w sprawie obliczania kwoty odniesienia oraz zasad płatności i zwrotu kwot określonych w art. 252 kodeksu cywilnego](#) (*Règlement grand-ducal du 11 septembre 2018 relatif au calcul du montant de référence et aux modalités de versement et de restitution des montants visés à l'article 252 du Code civil*). W celu zaliczenia okresów ubezpieczenia z mocą wsteczną małżonek, który zaprzestał prowadzenia działalności zawodowej lub ją ograniczył, zgłasza roszczenie wobec

współmałżonka do wysokości 50 % kwoty odniesienia, która nie może jednak przekraczać dostępnej po rozliczeniu zobowiązań kwoty majątku, na który składa się majątek wspólny małżonków (*biens communs*) lub ich współwłasność (*biens indivis*). Kwotę odpowiadającą tej wierzytelności pokrywa małżonek będący wierzycielem.

3.3 małoletnich dzieci małżonków?

Co do zasady rozwód rodziców nie wpływa na warunki wykonywania przez nich władzy rodzicielskiej, którą w dalszym ciągu wykonują oboje. Rodzice są nadal zobowiązani do uzgadniania ze sobą wszelkich istotnych decyzji dotyczących życia dziecka (jego utrzymania, wychowania, kształcenia itd.).

Sąd powierza wykonywanie władzy rodzicielskiej tylko jednemu z rodziców wyłącznie wówczas, gdy przemawia za tym dobro dziecka. Wówczas rodzic wyznaczony do wykonywania władzy rodzicielskiej samodzielnie podejmuje decyzje dotyczące dziecka. Drugie z rodziców zachowuje jednak prawo do regularnego otrzymywania informacji o warunkach utrzymania i wychowania dziecka. Ma również prawo do wzajemnego odwiedzania się z dzieckiem, chyba że przemawiają przeciwko temu istotne powody. W razie separacji rodziców każde z nich ma obowiązek utrzymywać stosunki osobiste z dzieckiem i szanować jego stosunki z drugim rodzicem.

W przypadku rozwodu oboje rodzice zobowiązani są w dalszym ciągu łożyć na utrzymanie i wychowanie dziecka, chyba że sąd postanowi inaczej. Taki wkład w utrzymanie dziecka przybiera formę obowiązku alimentacyjnego, który nie ustaje automatycznie z chwilą osiągnięcia przez dziecko pełnoletności. Pełnoletniemu dziecku świadczenia alimentacyjne można wypłacać bezpośrednio, a ich wysokość można zmienić w zależności od potrzeb dziecka oraz w przypadku zmiany sytuacji finansowej każdego z rodziców.

Jeżeli chodzi o miejsce pobytu dziecka, mogą wystąpić dwie sytuacje (z wyjątkiem sytuacji szczególnej, kiedy sąd powierza pieczę nad dzieckiem osobie trzeciej):

- sąd może postanowić, że dziecko będzie zamieszkiwało z jednym z rodziców. Wówczas drugie z rodziców może korzystać z prawa do spotkań i odwiedzin, chyba że zaistnieją poważne przyczyny, dla których prawo to należy uchylić;
- sąd może postanowić, że dziecko będzie zamieszkiwało naprzemiennie z każdym z rodziców, o ile uzna, że rozwiązanie to służy dobru dziecka. Piecza naprzemienna nie oznacza automatycznie, że dziecko zamieszkuje z każdym z rodziców przez taki sam czas.

Jeżeli małżonkowie dokonają ustaleń dotyczących miejsca zamieszkania i pobytu dziecka, prawa do spotkań i odwiedzin oraz łóżenia na utrzymanie i wychowanie dziecka, w ramach porozumienia o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej, mogą przedstawić to porozumienie sądowi w toku postępowania rozwodowego. Sąd może uwzględnić to porozumienie w orzeczeniu, jeżeli uzna, że w wystarczającym stopniu służy ono dobru dziecka i że rodzice dobrowolnie wyrazili na nie zgodę.

Rozwód rodziców pozostaje bez uszczerbku dla korzyści, które dzieci uzyskiwałyby w przypadku braku rozwodu. Pod tym względem ich sytuacja jest dokładnie taka sama jak sytuacja dzieci nierozwiedzionych rodziców.

3.4 obowiązku alimentacyjnego względem współmałżonka?

Sąd może nałożyć na jedno z małżonków obowiązek alimentacyjny względem współmałżonka. Wysokość alimentów ustala się w zależności od potrzeb małżonka, któremu przyznaje się świadczenie alimentacyjne, oraz w granicach zdolności alimentacyjnej współmałżonka. Jeżeli małżonkowie wyrażą na to zgodę, sąd może zasądzić alimenty w formie ryczałtu oraz ustalić jego wysokość i zasady płatności.

Przy określaniu potrzeb i zdolności alimentacyjnej małżonków, sąd uwzględnia:

1. wiek małżonków i stan ich zdrowia;
2. czas trwania małżeństwa;
3. czas, który poświęcono lub który należy poświęcić na wychowanie dzieci;
4. kwalifikacje zawodowe i sytuację zawodową małżonków z perspektywy rynku pracy;
5. możliwości małżonków w zakresie uzyskania nowego zatrudnienia;
6. istniejące oraz potencjalne prawa małżonków;
7. sytuację finansową małżonków po rozwiązaniu majątkowego ustroju małżeńskiego, zarówno pod względem majątku osobistego, jak i dochodów.

Świadczenia alimentacyjne przysługują maksymalnie przez okres równy czasowi trwania małżeństwa, chyba że zaistniały wyjątkowe okoliczności uzasadniające wyznaczenie innego okresu ich wypłaty.

Wysokość świadczeń alimentacyjnych można zmienić (chyba że wypłaca się je w formie ryczałtu), a obowiązek alimentacyjny można uchylić.

Jeżeli jedno z małżonków skazano prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z art. 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401*bis*, 402, 403, 404, 405 lub 409 [kodeksu karnego](#) (przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, zgwałcenie, umyślne spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, umyślne doprowadzenie do śmierci osoby lub spowodowanie szkody na osobie, zabójstwo, morderstwo, dzieciobójstwo i otrucie) popełnione w trakcie trwania małżeństwa przeciwko współmałżonkowi lub dziecku zamieszkującemu we wspólnym gospodarstwie domowym bądź za usiłowanie popełnienia przestępstwa przewidzianego w art. 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 lub 405 [kodeksu karnego](#) przeciwko wspomnianym osobom w trakcie trwania małżeństwa, osoba ta traci – na wniosek współmałżonka – wszelkie prawo do świadczeń alimentacyjnych.

4 Co w praktyce oznacza termin prawny „separacja sądowa”?

Separacja rozluźnia więzy małżeńskie, lecz ich nie zrywa. Obowiązek wspólnego zamieszkiwania zostaje zniesiony, lecz obowiązek wierności małżeńskiej i wspierania współmałżonka trwają nadal.

5 Jakie są warunki orzeczenia separacji sądowej?

Powody separacji są takie same jak powody rozwodu ze względu na trwały rozkład pożycia.

6 Jakie są skutki prawne separacji sądowej?

Separacja zawsze skutkuje rozdzielnością majątkową. Każde z małżonków może wnieść pozew o rozwód, jeżeli separacja trwa co najmniej trzy lata. Sąd orzeka rozwód, jeżeli współmałżonek nie zgadza się na bezzwłoczne zakończenie separacji.

7 Co w praktyce oznacza termin „unieważnienie małżeństwa”?

Unieważnienie małżeństwa oznacza stwierdzenie nieważności związku małżeńskiego orzeczeniem sądu. Innymi słowy unieważnione małżeństwo nigdy nie istniało.

8 Jakie są warunki orzeczenia unieważnienia małżeństwa?

Istnieje szereg powodów unieważnienia małżeństwa:

- małżeństwo zawarto bez dobrowolnej zgody małżonków: wskutek zastosowania przemocy lub błędu co do podstawowych przymiotów współmałżonka;
- małżeństwo zawarto bez zgody rodziców (lub zezwolenia sędziego), jeżeli jedno z małżonków w chwili zawarcia małżeństwa było niepełnoletnie;
- bigamia: jeżeli małżonek pozostaje w związku z małżeńskim z kilkoma osobami jednocześnie;
- małżonkowie są ze sobą w pewnym stopniu spokrewnieni;
- małżeństwo nosi znamiona małżeństwa dla pozorów, zawartego w celu uzyskania korzyści związanych z prawem pobytu;
- nie dochowano wymogów formalnych koniecznych do zawarcia małżeństwa: małżeństwo zawarto potajemnie lub przed niewłaściwym urzędnikiem publicznym.

9 Jakie są skutki prawne unieważnienia małżeństwa?

Małżeństwo uznane za nieważne wciąż wywołuje skutki (teoria domniemanego małżeństwa):

- dla obojgu małżonków, jeżeli zawarli małżeństwo w dobrej wierze;
- dla małżonka działającego w dobrej wierze;

- dla dziecka pochodzącego z małżeństwa, nawet jeżeli obydwójce małżonkowie działali w złej wierze.

Małżeństwo uznane za nieważne nie wywołuje skutków prawnych względem małżonka działającego w złej wierze.

10 Czy istnieją jakieś alternatywne sposoby, poza drogą sądową, rozwiązywania problemów związanych z rozводом?

W Wielkim Księstwie Luksemburga małżeństwo można rozwiązać wyłącznie orzeczeniem sądu, nigdy za pomocą pozasądowych alternatywnych metod rozwiązywania sporów lub mediacji. Można jednak skorzystać z mediacji rodzinnej w kwestiach związanych ze zniesieniem wspólności majątkowej, z podziałem majątku po ustaniu wspólności majątkowej, ze zniesieniem współwłasności, z obowiązkami alimentacyjnymi i udziałem w wydatkach gospodarstwa domowego, obowiązkiem utrzymywania dzieci, a także wykonywaniem władzy rodzicielskiej.

11 Gdzie należy złożyć pozew/wniosek o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa? Jakich formalności należy dopełnić i jakie dokumenty należy załączyć do pozwu/wniosku?

Do jakiego sądu wnieść pozew?

- Pozew o rozwód lub separację należy wnieść do sądu okręgowego (*tribunal d'arrondissement*) właściwego dla wspólnego miejsca zamieszkania małżonków lub – gdy nie ma takiego miejsca – dla miejsca zamieszkania pozwanego bądź – w przypadku rozvodu za porozumieniem stron – dla miejsca zamieszkania jednej ze stron, pod warunkiem przestrzegania zasad przewidzianych w rozporządzeniu Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona).
- Pozew o unieważnienie małżeństwa należy wnieść do sądu okręgowego właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny lub, jeżeli rodzice zamieszkują osobno, do sądu okręgowego właściwego dla miejsca zamieszkania rodzica, z którym – w przypadku wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej – zamieszkują małoletnie dzieci, lub – w przypadku wykonywania władzy rodzicielskiej przez jednego z rodziców – dla miejsca zamieszkania tego rodzica, a w pozostałych przypadkach do sądu okręgowego właściwego dla miejsca zamieszkania drugiego z rodziców (który nie wniósł pozwu). W przypadku pozwu wspólnego sądem właściwym jest sąd okręgowy wybrany przez strony, czyli sąd właściwy dla miejsca zamieszkania jednego z małżonków. Zasady te mają zastosowanie pod warunkiem przestrzegania przepisów rozporządzenia (UE) 2019/1111, o którym mowa powyżej.

Postępowanie w takich sprawach prowadzi sędzia orzekający w sprawach rodzinnych (*juge aux affaires familiales*).

Formalności, których należy dopełnić, i dokumenty, które należy załączyć

- W przypadku rozvodu za porozumieniem stron wyróżnia się kilka etapów postępowania: jeżeli istnieje majątek do podziału, małżonkowie, z pomocą notariusza, sporządzają spis i wycenę wszystkich ruchomości i nieruchomości. Małżonkowie swobodnie ustalają prawa każdego z nich do spisanego majątku. Ponadto małżonkowie muszą zawrzeć porozumienie co do niektórych kwestii, a mianowicie: miejsca zamieszkania małżonków w toku postępowania, pieczy nad dziećmi i zarządu ich majątkiem, prawa do odwiedzin, łożenia na utrzymanie i wychowywanie dzieci, a także ewentualnego świadczenia alimentacyjnego na rzecz współmałżonka. Porozumienie to sporządza adwokat lub notariusz.

Następnie oboje małżonkowie wnoszą wspólny pozew poprzez złożenie go w sekretariacie sądu. Wniesienie tego pozwu nie jest objęte przymusem adwokackim.

W pozwie należy wskazać:

1. datę jego sporządzenia;
 1. nazwiska, imiona, wykonywane zawody i miejsce/miejsca zamieszkania małżonków;
 2. daty i miejsca urodzenia małżonków;

3. w stosownych przypadkach – dane osobowe wspólnych dzieci;
4. przedmiot pozwu;
5. podsumowanie stanu faktycznego i uzasadnienie.

Poza porozumieniem, o którym mowa powyżej, do pozwu należy załączyć:

1. skrócony odpis aktu małżeństwa;
 1. skrócone odpisy aktów urodzenia małżonków;
 2. skrócone odpisy aktów urodzenia wspólnych dzieci;
 3. dokumenty potwierdzające obywatelstwo małżonków;
 4. w stosownych przypadkach – umowę w sprawie wyboru prawa właściwego dla rozvodu małżonków zgodnie z art. 5 rozporządzenia Rady (UE) nr 1259/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozvodu i separacji prawnej, sporządzoną w formie określonej w tym rozporządzeniu. Małżonkowie mogą wskazać prawo właściwe dla rozvodu na mocy art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1259/2010 zgodnie z formą przewidzianą w tym rozporządzeniu również w porozumieniu w sprawie rozvodu za porozumieniem stron;
 5. wszelkie inne dokumenty, na które małżonkowie zamierzają się powołać.

Jeżeli załączone do pozwu akty i dokumenty, na które małżonkowie zamierzają się powołać, sporządził organ publiczny innego państwa, w stosownych przypadkach należy je zalegalizować.

- W przypadku rozvodu ze względu na trwały rozkład pożycia lub separacji trzeba skorzystać z usług adwokata. Pozew wnosi się do sądu okręgowego poprzez złożenie go w sekretariacie tego sądu.

W pozwie należy wskazać:

1. datę jego sporządzenia;
2. nazwiska, imiona, wykonywane zawody i miejsce/miejsca zamieszkania małżonków;
3. daty i miejsca urodzenia małżonków;
4. w stosownych przypadkach – dane osobowe wspólnych dzieci;
5. przedmiot pozwu;
6. podsumowanie stanu faktycznego i uzasadnienie.

Pozew może również zawierać wnioski o zastosowanie środków tymczasowych dotyczących osoby, alimentów i majątku zarówno małżonków, jak i ich dzieci.

Do pozwu należy załączyć:

1. skrócony odpis aktu małżeństwa;
2. skrócone odpisy aktów urodzenia małżonków lub skrócony odpis aktu urodzenia powoda;
3. skrócone odpisy aktów urodzenia wspólnych dzieci;
4. dokumenty potwierdzające obywatelstwo małżonków lub powoda;
5. w stosownych przypadkach – umowę w sprawie wyboru prawa właściwego dla rozvodu małżonków zgodnie z art. 5 rozporządzenia Rady (UE) nr 1259/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozvodu i separacji prawnej, sporządzoną w formie określonej w tym rozporządzeniu;
6. w stosownych przypadkach – projekt porozumienia w zakresie skutków rozvodu, co do których małżonkowie się zgadzają;
7. w stosownych przypadkach – odpis wyroku skazującego małżonka za jedno z przestępstw, o których mowa w pkt 3.2 i 3.4 powyżej;
8. wszelkie inne dokumenty, na które strony zamierzają się powołać.

Jeżeli załączone do pozwu akty i dokumenty, na które małżonkowie zamierzają się powołać, sporządził organ publiczny innego państwa, w stosownych przypadkach należy je zalegalizować.

- Aby wnieść pozew o unieważnienie małżeństwa, należy go złożyć w sekretariacie sądu. Wniesienie tego pozwu nie jest objęte przymusem adwokackim. W pozwie należy wskazać:

1. datę jego sporządzenia;
2. nazwiska, imiona i miejsca zamieszkania stron;

3. daty i miejsca urodzenia stron;
4. przedmiot pozwu;
5. podsumowanie stanu faktycznego i uzasadnienie.

Jeżeli załączone do pozwu akty i dokumenty, na które małżonkowie zamierzają się powołać, sporządził organ publiczny innego państwa, w stosownych przypadkach należy je zalegalizować.

12 Czy mogę uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Osoby, których przychody zgodnie z prawem luksemburskim uznaje się za niewystarczające, mogą skorzystać z pomocy prawnej. W tym celu osoba zainteresowana musi wypełnić kwestionariusz dostępny w Izbie Adwokackiej w Luksemburgu i skierować go do właściwego miejscowo dziekana Izby Adwokackiej (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*), który podejmie decyzję.

Pomoc prawna obejmuje wszystkie koszty wynikające z wniosków, postępowań lub czynności, w odniesieniu do których ją przyznano, takie jak opłaty skarbowe i rejestracyjne, opłatę kancelaryjną, wynagrodzenie adwokatów, koszty pracownika sądowego, koszty i honoraria notariuszy, koszty i honoraria personelu technicznego, należności świadków, wynagrodzenie tłumaczy pisemnych i ustnych, koszty zaświadczeń o prawie ojczystym (*certificats de coutume*), koszty podróży, opłaty i koszty dotyczące formalności rejestracyjnych, hipotek i zastawów, jak również, w razie konieczności, koszty ogłoszeń w prasie.

13 Czy istnieje możliwość wniesienia odwołania od orzeczenia rozvodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa?

W Wielkim Księstwie można wnieść apelację od takiego orzeczenia. Termin złożenia apelacji wynosi zazwyczaj 40 dni, lecz może zostać wydłużony, jeżeli osoba składająca apelację mieszka za granicą. Organem apelacyjnym jest Sąd Najwyższy (*Cour supérieure de justice*).

14 Co powinienem zrobić, aby państwo członkowskie uznało orzeczenie rozvodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydane przez sąd innego państwa członkowskiego?

Na mocy rozporządzenia (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000, w Wielkim Księstwie Luksemburga stosuje się zasadę uznawania z mocy prawa wyroków orzekających rozwód / separację / unieważnienie małżeństwa wydanych przez sądy innych państw Unii Europejskiej. Oznacza to, że uznanie orzeczenia nie wymaga zastosowania żadnej procedury sądowej.

Również uaktualnienie aktów stanu cywilnego w Wielkim Księstwie na podstawie prawomocnych orzeczeń wydanych przez sądy innych państw Unii Europejskiej nie wymaga żadnego dodatkowego postępowania. Wyrok sądu orzekający rozwód odnotowuje się na marginesie aktu małżeństwa oraz aktów urodzenia małżonków. Jeżeli małżeństwo zawarto za granicą, wyrok sądu wpisuje się do rejestru stanu cywilnego gminy, w której dokonano wpisu aktu małżeństwa, a w przeciwnym razie do rejestrów miasta Luksemburga, oraz odnotowuje na marginesie aktów urodzenia każdego z małżonków.

15 Do którego sądu należy się zwrócić, aby sprzeciwić się uznaniu orzeczenia rozvodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego? Jaka procedura ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Każda z zainteresowanych stron ma prawo złożyć wniosek do prezesa sądu okręgowego o wydanie orzeczenia o nieuznaniu wyroku w sprawie rozvodu / separacji / unieważnienia małżeństwa wydanego przez sąd innego kraju Unii Europejskiej.

Prezes sądu okręgowego wydaje orzeczenie niezwłocznie, przy czym osoba, przeciwko której skierowano wniosek o nieuznanie, na tym etapie postępowania nie może przedstawić uwag. Wniosek można odrzucić wyłącznie z następujących przyczyn:

- byłoby to oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym,
- prawa pozwanego nie były respektowane,
- byłoby to niezgodne z orzeczeniem wydanym w postępowaniu powiązanym.

Każda ze stron może odwołać się od orzeczenia prezesa sądu okręgowego do Sądu Apelacyjnego. Odwołanie rozpatruje się zgodnie z zasadami postępowania kontradyktoryjnego. Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Kasacyjnego.

16 Jakie przepisy prawa odnoszące się do rozvodu stosuje sąd w postępowaniu rozwodowym pomiędzy małżonkami, którzy nie mieszkają w danym państwie członkowskim, lub którzy są obywatelami różnych państw?

Wielkie Księstwo Luksemburga stosuje rozporządzenie Rady (WE) nr 1259/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozvodu i separacji prawnej, które od 21 czerwca 2012 r. ma zastosowanie między Belgią, Bułgarią, Niemcami, Estonią (od 11 lutego 2018 r.), Grecją (od 29 lipca 2015 r.), Hiszpanią, Francją, Włochami, Łotwą, Litwą (od 22 maja 2014 r.), Luksemburgiem, Węgrami, Malcią, Austrią, Portugalią, Rumunią i Słowenią oraz zgodnie z którym małżonkowie mogą umówić się co do wyboru prawa właściwego w przypadku rozvodu i separacji, pod warunkiem że jest to prawo:

- państwa, w którym małżonkowie mają miejsce zwykłego pobytu w chwili zawierania umowy lub
- państwa, w którym małżonkowie mieli ostatnio miejsce zwykłego pobytu, o ile w chwili zawierania umowy jedno z nich nadal tam zamieszkuje lub
- państwa, którego obywatelem w chwili zawierania umowy jest jedno z małżonków lub
- państwa sądu orzekającego.

Rozporządzenie to stanowi również, że w przypadku niedokonania wyboru zgodnie z powyższym akapitem rozwód i separacja podlegają prawu państwa:

- w którym znajdowało się miejsce zwykłego pobytu małżonków w chwili wniesienia pozwu lub, w przypadku braku takiego miejsca,
- w którym znajdowało się ostatnie miejsce zwykłego pobytu małżonków, jeżeli okres ich pobytu w tym państwie nie dobiegł końca wcześniej niż na rok przed wniesieniem pozwu i jeżeli jedno z małżonków w dalszym ciągu zamieszkiwało w tym państwie w chwili wniesienia pozwu lub, w przypadku braku takiego miejsca,
- którego obywatelstwo obydwójce małżonkowie posiadali w chwili wniesienia pozwu lub, w przypadku braku takiego miejsca,
- w którym wytoczono powództwo.

Jeżeli rozporządzenie (UE) nr 1259/2010 nie ma zastosowania, zgodnie z prawem luksemburskim rozwód i separacja podlegają przepisom:

- prawa ojczystego małżonków, jeżeli są oni obywatelami tego samego państwa;
- prawa obowiązującego w miejscu faktycznego wspólnego zamieszkania, jeżeli są oni obywatelami różnych państw;
- prawa siedziby sądu, jeżeli małżonkowie będący obywatelami różnych państw nie posiadają miejsca faktycznego wspólnego zamieszkania.

Powiązane strony

Broszura [Le divorce au Grand-Duché de Luxembourg](#) („Rozwód w Wielkim Księstwie Luksemburga”);

[strona LEGILUX](#);

[portal „Sprawiedliwość”](#).

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

■ Ostatnia aktualizacja: 24/09/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.